

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422
www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

05.10.2014

ΚΕΙΜΕΝΟ Α:

Η ΑΜΦΙΣΒΗΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΞΙΩΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΦΗΒΟΥΣ.

Άλλο χαρακτηριστικό της εφηβικής ηλικίας είναι η δυσπιστία και η αμφισβήτηση των παραδοσιακών αξιών και αρχών και η έντονη κριτική τους. Και η αμφισβήτηση αυτή των αξιών από τον έφηβο σήμερα γίνεται ακόμη πιο δραματική γι' αυτόν εξαιτίας της **ταχύτατης** μεταβολής και αλλαγής των αξιών και της μη σταθερότητάς τους, όπως στο παρελθόν. Κριτικάρει τους πάντες (γονείς, εκπαιδευτικούς, διάφορους αξιωματούχους, συμμαθητές) και τα πάντα (θεσμούς, αξίες, αρχές). Αμφισβητεί τις αντιλήψεις και τις πεποιθήσεις των ωρίμων και γενικά της παράδοσης, που τις θεωρεί καθυστερημένες, ξεπερασμένες και μεσαιωνικές και προτείνει για πολλά θέματα και προβλήματα δικές του λύσεις. Ενώ όμως από τη μια είναι αντιδογματικός και χτυπά τις αυθεντίες και το «κατεστημένο», από την άλλη ψάχνει για νέα **πρότυπα** και ιδανικά και γίνεται οπαδός νέων ιδεολογιών, που τις υπερασπίζεται με φανατισμό.

Ο έφηβος στη θέση των παραδεκτών αξιών, στις οποίες καλείται να προσαρμοστεί και να ρυθμίσει σύμφωνα με αυτές τη ζωή του, προβάλλει τις δικές του αξίες, θέλει να δώσει τη δική του ερμηνεία στον κόσμο, να δημιουργήσει δικό του κώδικα αξιών και αρχών και δικούς του κανόνες ηθικής και δικαίου. Γι' αυτό διακατέχεται από έντονη τάση να **επικρίνει** καθετί το παραδοσιακό, το «κατεστημένο», θέλει να γκρεμίσει τον παλιό σάπιο κόσμο και νομίζει πως μέσα σε «τρεις μέρες» θα τον ξαναχτίσει καινούριο, μέσα στον οποίο θα βασιλεύει η απόλυτη δικαιοσύνη και τελειότητα. [...]

Επειδή λείπει η αυτοκριτική από τον έφηβο, υπερτιμά τον εαυτό του και από τον υπερβολικό ιδεαλισμό του δυσκολεύεται να **κατανοήσει** την παράδοση, που είναι κάτι πολύπλοκο. Η κριτική του αυτή δείχνει πως αυξάνει και βαθαίνει η συνείδησή του ως πνευματικού όντος και αναπτύσσονται μέσα του τα προσωπικά ιδεώδη. Η αμφισβήτηση των παραδοσιακών αξιών εκ μέρους του εφήβου οφείλεται στη μεγάλη ηθική και διανοητική αμηχανία, που διέρχεται σ' αυτήν την ηλικία. Δυσκολεύεται να προσαρμοστεί στην πραγματικότητα της ζωής και γι' αυτό θέλει να ανατρέψει και να ανατινάξει τα πάντα στον αέρα. Η διαφωνία αυτή του νεανικού ιδεαλισμού με την πραγματικότητα είναι εκδήλωση ψυχικής υγείας και ευρωστίας και με την κατάλληλη συμπαράσταση θα αποφύγει την επιπόλαιη και επαναστατική κρίση και θα οδηγηθεί στη βαθύτερη κατανόηση και αποτίμηση της σημασίας των αξιών.

Η εφηβεία είναι η περίοδος της ονειροπόλησης και της κυοφορίας των καινούριων ιδεών, απόψεων, ανακαλύψεων και κατάστρωσης σχεδίων. Γι' αυτό και οι ψυχολόγοι την ονομάζουν περίοδο των πνευματικών μεταλλαγών. Τώρα που κάνει σχέδια για το μέλλον, χρειάζεται συμπαράσταση και ηθική καθοδήγηση περισσότερο από το παιδί, γιατί τώρα βρίσκεται πιο συχνά μπροστά στις αξίες, με τις οποίες συγκρούεται περισσότερο από όσο κατά την παιδική ηλικία. Δυστυχώς όμως οι ενήλικοι, αντί να τους ενθαρρύνουν τους εφήβους σ' αυτές τις περιπτώσεις, τους συμβουλεύουν να αφήσουν κατά μέρος τα όνειρά τους και να προσγειωθούν στην πραγματικότητα. Μπορεί βέβαια πολλά τέτοια εφηβικά όνειρα να μένουν τελικά απραγματοποίητα, αλλά οπωσδήποτε τους ωφελούν, γιατί με αυτά πλουτίζουν και γεμίζουν τη ζωή τους περισσότερο.

Βασ. Κ. Αναστασιάδης, Ψυχοπαιδαγωγική της εφηβικής ηλικίας,

Αθήνα, 1998.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β:

Η ΠΑΛΗ ΤΩΝ ΓΕΝΕΩΝ.

Τα "σύνολα" που αποκαλούμε κοινωνικές τάξεις αποτελούνται από άτομα διαφορετικής ηλικίας, που είναι αδύνατο να σκέφτονται και να ενεργούν όλα με τον ίδιο τρόπο, όπως απλουστευτικά το υποθέτουμε, όταν τα εντάσσουμε στην ίδια τάξη. Ακόμη κι αν τους κρίνουμε με οικονομικά κριτήρια, οι νέοι έχουν βασικές διαφορές από τους ηλικιωμένους της ίδιας τάξης. Οι διαφορές γίνονται πολύ πιο ουσιαστικές και πιο έντονες, όταν σκεφθούμε τις ανάγκες της κάθε ηλικίας και την επακόλουθη προτεραιότητα που θέτουν στους στόχους τους.

Η ίδια βιολογική διαφορά των ίδιων οργανισμών, του παλιού και του νέου, τους οδηγεί σε διαφορετική θεώρηση του κόσμου και σε ανταγωνιστική στάση μέσα

στη ζωή. Ο νέος κινείται προς τα εμπρός, ο ηλικιωμένος, όταν δε γυρίζει πίσω, προσπαθεί να συγκρατήσει το παρόν, αυτό που του εξασφαλίζει την ύπαρξή του, να συντηρήσει όσα **κατόρθωσε** να αποκτήσει. Η συντηρητική στάση είναι αυτονόητη για τον άνθρωπο μιας κάποιας ηλικίας, αφού αποτελεί συνάρτηση της συντήρησης της ίδιας της ύπαρξης που με τα χρόνια έχει εξαντλήσει πολλές από τις ζωτικές δυνάμεις της και οδεύει προς την αναπόφευκτη φθορά. Είναι απόλυτα κατανοητή η στροφή των ώριμων προς το παρελθόν, προς την περίοδο εκείνη της ζωής τους, “που είχαν και δύναμη και λόγο και ομορφιά”.

Αντίθετα, ο νέος ατενίζει μπροστά το μέλλον και πιστεύει πως μπορεί να το κάνει καλύτερο από το παρόν. Ο νέος με αμέριμνες όλες τις δυνάμεις του, πιστεύει πως έχει τη δύναμη και την υποχρέωση να κατακτήσει τον κόσμο που ανοίγεται μπροστά στα έκπληκτα μάτια του...

Μ. Ανδρόνικου

εφημ. Το Βήμα, 31/03/1985.

♦ **ιδεαλισμός:** είναι φιλοσοφική θεωρία που υποστηρίζει πως το "ον", ο υλικός κόσμος, η πραγματικότητα, δεν υπάρχει παρά μόνο στην ιδέα, τη νόηση, και ότι δεν υπάρχει πραγματικότητα ανεξάρτητη από τη σκέψη (ακριβώς τα αντίθετα υποστηρίζει ο υλισμός).

ΘΕΜΑΤΑ

A1. (Μονάδες 15)

A1. Πώς πιστεύει ο συγγραφέας του πρώτου κειμένου ότι πρέπει να σταθούν οι ενήλικοι απέναντι στους νέους και γιατί; Να αναπτύξετε την άποψή σας σε 8 με 10 σειρές.

μονάδες 15.

A2.(Μονάδες 10)

A2.α) Ποια είναι η δομή της τρίτης παραγράφου του πρώτου κειμένου;

μονάδες 5

β) Με ποιον τρόπο αναπτύσσεται η ίδια παράγραφος του πρώτου κειμένου (Επειδή λείπει... της σημασίας των αξιών); Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

μονάδες 5

B1. (Μονάδες 10)

B1 α) Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη για καθεμιά από τις λέξεις των κειμένων με την έντονη γραφή, με βάση τη σημασία τους στο κείμενο: ταχύτατης, πρότυπα, επικρίνει, κατανοήσει, κατόρθωσε.

μονάδες 5

β) Να δημιουργήσετε από μία πρόταση χρησιμοποιώντας καθεμιά συνώνυμη λέξη.

μονάδες 5

B2.(Μονάδες 15)

B2. α) Να εντοπίσετε δύο σημεία του πρώτου κειμένου όπου η γλώσσα λειτουργεί συνυποδηλωτικά.

μονάδες 5

B2. β) Να μετατρέψετε την ακόλουθη πρόταση από την ενεργητική στην παθητική σύνταξη. Γιατί ο συγγραφέας προτίμησε την ενεργητική;

«Η ίδια βιολογική διαφορά των ίδιων οργανισμών, του παλιού και του νέου, τους οδηγεί σε διαφορετική θεώρηση του κόσμου και σε ανταγωνιστική στάση μέσα στη ζωή.»

μονάδες 10

Γ. (Μονάδες 50)

Η εποχή μας φέρνει τους νέους αντιμέτωπους με κρίσιμα προβλήματα και ανυπέβλητα εμπόδια για τη μελλοντική τους πορεία. Σε ένα άρθρο που θα δημοσιευτεί σε νεανικό περιοδικό, να παρουσιάσετε τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο σημερινός νέος. Ποια εφόδια θα τον βοηθήσουν να τα αντιμετωπίσει με τρόπο δημιουργικό; (350 λέξεις).

μονάδες 50

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!